

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

A Bács-Bodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Megjelenik minden vasárnap
TELEFON 14 SZ.

Főmunkatársak
KISS GYULA SZENDY ISTVÁN

Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK
Belmunkatárs CSAJÁGI BERNÁT

Egész évre 8 K, félévre 4 K,
negyed évre 2 K
Egyes szám ára 20 fillér

A nő és az ipar.

A fejlődő ipar újabb találmányai, a szellemi vívmányok nagyszerű alkotásai, a villamos erő az emberiség szolgálatában nagyobb kényelmet helyeznek kilátásba számunkra, mint amilyent elődeink itt találtak, de viszont az állami és társadalmi életből csirázó hibák egyre jobban kifejlődnek, kiélesednek, újabb és újabb nehézségeket okozva, amelyekkel meg kell küzdenünk.

Az idők haladó szelleme, vagy tán az említett hibákból származott körülmények a nőt is belevonják a küzdelmekbe, mert otthonát félti, mely eddig egész világa volt. Látja, hogy a folytonosan növekvő igények mellett a férfi munkaereje egyedül már nem elegendő a családfenntartásra, tehát segéd társul szegődik, kenyérkereső lesz ő is, munkálkodik, fárad, hogy a családalapítását lehetővé tegye. Azért a kormánynak és a társadalomnak mindent meg kell tennie, hogy elhárítsák a felmerülő akadályokat a kezdeményezők útjából, mert sokat kell küzdeniök, hogy maguknak a kenyérkeresők sorában kis tért szorítsanak, miután annyi pályát zárnak el előlük, melyeken boldogulhatnának.

E szűkkeblű eljárást azzal indokolják, hogy a nő tudománya, kenyérkereső foglalkozása elvonja a családi élettől; ez nagyon téves nézet, mert a termé-

zettől rendelt ösztöne mindig oda vezeti vissza. Azonban a körülmények kényszerítik, hogy beleilleszkedjen a szociális és kulturális reform eszmébe, tehát tért keres magának tehetségének érvényesítésére. A tudomány kincseit követeli magának, melyeket eddig jogtalanul zártak el előle, hogy kimutathassa szellemei képességét és azt tudományos pályákon értékesíthesse.

E nemes törekvés minden esetre dicsérendő, csak kár, hogy ambíciójuk eltereli őket az ipartól, melyet — nemzetünk ősi hibájába esve — egészen mellőznek.

Sajátságos, hogy még a huszadik század szigorú követelményei sem képesek társadalmunkat arra kényszeríteni, hogy teljes odaadással foglalkozzék az iparral. Itt-ott néhol észrevehető egy kis fellendülés e téren egy kis igyekezet, de kellő támogatás, kellő talaj hiányában oly szűk mederbe szorul, hogy csak tengődve tarthatja fenn magát.

Pedig tudjuk, hogy csak az ipar teheti az országot nagygyá és még sem foglalkozunk úgy vele, mint azt fontossága megkívánja. A legtöbben azzal állanak elő, hogy nálunk lehetetlenség az ipar felvirágoztatása. Szerencsétlen helyzetünket okozzák Ausztriával szemben, a közös vámterületet, a kormányt, mindenféle érvet találnak, csak a leglényegesebbet nem akarják felismerni:

a közönyösséget, melylyel nemzetünk a dolog tényállását elfogadva, minden küzdelem nélkül belenyugszik.

A magyar sohasem szerette az ipart, lealacsonyító foglalkozásnak tartotta; ezért nálunk az iparosok leginkább külföldiek voltak. Ügyes királyok azonban mégis fel tudták virágoztatni, mint Róbert Károly és Nagy Lajos. Az utóbbiak uralkodása alatt különösen a bőr-, üveg- és kocsiipar annyira fellendült, hogy az iparúzó országok között első helyet foglalt el. A céhrendszer az iparosoknak tiszteletet és jómódot szerzett, annyira, hogy Zsigmond király az országos rendek közé is beválasztotta őket.

Csakhogy Magyarországnak szerencsétlen határszéle fekvése Európában folytonos háborút okozott, ami a természetes haladást minden téren akadályozta, miután az összes tehetségét, erőt a haza védelmére kellett szentelniök. Később a sok áldatlan belviszály, a folytonos küzdelem a szabadságért egészen elvonta figyelmüket a gazdasági élettől, hisz az akkori körülmények megkövetelték, hogy mindenkinek legszentebb kötelessége az alkotmány védelme legyen. Akkor a magyar helyzetének magaslatán állott, megtette azt, amit a haza érdeke kívánt.

És a jelen nemzedék nem volna erre képes? A munka terén meghátrál és másoknak engedi át az elsőséget? Te-

TÁRCA.

Egyesítve.

Lázasan, nyugtalan álmából felriadva, tévován körül néz, a halovány szép asszony. Majd szívéhez kapva hangosan felzokog: — Ah nem lidérc nyomás, gonosz álmom, mi gyöttri; hanem valóság, kegyetlenül kétségbeejtő valóság. Ott fekszik álmainak hőse, üdvének megvalósítója, boldogsága mindene — holtan telravatalozva a szalonban . . .

Nem tudja, nem értheti meg a csapás súlyát, nem tudja elképzelni, hogy két szerető szívet egymástól elválasszon a halál. Milyen tündérszép is volt az élet vele! Örök tavasz rózsanyílás volt az a három esztendő hitvesi élet. És most mi lesz?

Égő szemekkel meredten a messzeségbe bámulva, elgondolni próbálja a végtelen szenvedések Golgotháját.

Holtfáradtan feikkel végre csipkés nyoszolyából elmúlt boldogságának édesen meghitt fészkeből. Majdnem sikoltva őrli magára a szobaleánytól gondosan odakészített gyászpongyolát, alig tudja bekapcsolni olyan fuldokló zokogás fogja el ismét a mult boldogságának édes reminescentiáira. Zokogva menekül hálószobájából belép férje szobájába, ott ült abban a karosszékekben, a félig vízzel telt pohár, a megkezdett csikk,

az óra is oly egyhangú tik-takkal ketyeg mind úgy fest mintha csak pillanatokra távozott volna a megboldogult. Most vége mindennek örökre, sírba száll minden tehetségével, jóságával és őt boldogító szerelmével.

A mint forró könnyzapporral íróasztalára borul a vigasztalhatatlan fiatal özvegy bánatosan sugja.

— Oh van e nagyobb fájdalom, érhetne e még nagyobb bánat haláloznál én mindennek felett szeretett üdvösségen? Te a híres művész, ki a csodálat és szeretet központja voltál, ki válogathattál volna a legtökéletesebbek között, engem boldogítottál eszményi szereteteddel, oh légy áldott érte, soha, soha sem feledlek, örökké szeretni és gyászolni foglak!

Könyözött pillantása egy levélre esett, mely ott feküdt felbontatlanul férjének címezve annak kézíratai között. Kusza női kéz vonások. Remegve nyul utána, félig öntudatlanul gépiesen tépi fel a borítékot és mereven bámul a betűkre, sorokra:

Drága Mindenem!

Mert hiszem az vagy, az maradsz örökre a mi szerelmünk forróbb állandóbb minden földi frigynél. Te az enyém vagy, miként én a tied, minden csókod engem illett minden öleléseidet én bírom, testileg oldalodon él a másik, de lelkileg te mégis csak az enyém vagy, egyedül igazán.

Beteg vagy szívem? Oh mint fáj ha te szenvedsz, mint enyhíteném fájdalmaidat, mily boldoggá tenne, ha közeledben lehetnék, de ah én csak gondolatban, szívem minden érted égő vágyával szállhatok hozzád, a valóságban ő áll ágyad előtt, kit a sors balvégzete közénk vetett. Ne panaszok vedd ezt tőlem, ki üdvösségem vagy hiszen én magam voltam, ki lemondtam rólad, ki rábeszélte hogy legyen erőd lemondani rólam, és elvenni őt, ki téged örülten szeret és ki aranyaival egyengeti a fenomenális művész utjait, eljuttatván őt a siker zenitjéhez. Te sokáig küzdöttél vonakodtál ez ösvényre lépéstől. Lemondtam rólad, drágám, sajnó szívvel átengedtelek neki, ki aranyaival szép-pé kellemessé tette létedet, mire én szegénységben sohasem lettem volna képes.

Évek multak, én változatlanul szerettelek, bár elkerültem a veled való találkozást, ébren is rólad álmodtam!

Most hogy betegséged híret veszem, nem állhatok többé ellent a vágynak, hogy hozzád ne szóljak. Csak simitgathatnám lázban égő homlokodat, csak egyszer pillanthatnék szemeidbe és akkor elmúlnék oly szívesen, éltemmel megváltva téged, ki az enyém vagy mindörökre!

A fiatal özvegy szoborként áll a levéllel kezében, nem tudja megérteni tartalmát, majd felkiált vad fájdalommal: — Ah, hát van még nagyobb fájdalom, a haláloznál is!

hát nincs nálunk dolgos kéz? Vagy annyira hiányzik a bizalom, hogy hozzá nem merünk fogni? Pedig a bizalom adja meg az erőt és az erő a képességet. Tehát küzdjünk meg a nehézségekkel! Lássuk be végre, hogy csakis hatalmas ipar biztosíthatja országunk függetlenségét és jövőjét.

K. G.

HIREK

— **Eljegyzés.** Schneider Pál vendéglős Ujverbászról, jegyet váltott Gerber Lorika kisasszonnyal, Gerber Károly szállodatulajdonos leányával Kulán.

— **Halvacsora.** A pénzügyminister Kula község előljáróságát a pénzügyigazgatóság ajánlatára a közadók lelkiismeretes behajtása körül szerzett érdemeinek elismeréséül 300 K jutalékban részesítette. Az előljáróság élén Kugler Béla községi jegyzővel ezen jutalékból a mult szombaton este a Spiller-féle vendéglő kerthelyiségében halvacsorát rendezett, amelyen a községi jegyzői hivatal, a kir. adóhivatal és a járási szolgabíró hivatalnoki kara is részt vett. A jóízű halpaprikás és a kitűnő italok mellett a szép társaság csaknem éjfélig maradt együtt a legjobb hangulatban és lelkes felkészültségben ünnepelte a kitüntetett előljárókat, ez viszont a vendégeket.

— **Előadás.** Érdekes és tanulságos előadást tartott a mult csütörtökön és pénteken este Zombory Gyula vándor-tanár és keletutazó a kulai polg. Olvasóegylet nagyszobájában kelet-ázsiai utazásairól, Mandzsurriában, Chinában és Japánban szerzett tapasztalatairól és élményeiről. A könnyed, csevegő-módorban tartott előadás, a mely esténként mintegy 3-3 óra hosszat tartott, nemcsak néprajzi szempontból, — hanem Kelet-ázsiai társadalmi, kulturális, közgazdasági, közlekedési viszonyainak ismertetésével is igen érdekes és szórakoztató volt. Kár, hogy e szép, szabad lyceumba illő előadásokat mindkét estén gyér közönség látogatta. A kis hallgatóság azonban mindvégig feszült figyelemmel kísérte az előadásokat és lelkes ovációkban részesítette a derék keletutazót.

— **Figyelmeztetés.** Az új végrehajtási törvény életbe lépett s így a követelések bejelentése az illetékes bíróságoknál f. hó 25-ig eszközözendő. Ki-ki igyekezzék saját érdekében a bejelentést kellő időben megtenni, mert a határidőn túl az nem fogadtatik el. Nyomtatványok az ipartestületben kaphatók a bejelentésre.

Elvesztettelek, sohasem bírtalak, mert hisz ő diadalmasan írja, hogy az övé voltál, az övé maradsz mindörökké!

De az lehetetlen, te nem ámitottál, te nem csalhattál meg, az a paradicsom, melyet nekem nyújtottál boldogító szerelmeddel nem lehet hazugság? Úgy-e nem édes?

Te szerettél, te enyém voltál, csak is az enyém . . .

Ó hazudik, ezt a levelet csak botor képzelődés írta; te nem szóltál hozzá soha szerelmedről, hisz te mondtad, hogy a szíved csak az enyém, kizárólag az enyém — az enyém egyedül . . .

Vad fájdalomában átrohan a szalonba, kezében a levelet lobogtatva ráveti magát férje holttestére, könyörög imádkozik neki, hogy szabadítsa meg a kétségek gyötrelmeitől, majd felkiált kinyitva a halott némaságán, felkapja a holt ember fejét hevesen csókolja, rázza, majd vadul rákiált: — Szólj hát! Mondd, hogy hazugság ez a levél, hogy szerettél, nem csaltál meg soha!

A halott némasága, örületbe ragadja az asszonyt mint hevesebben öleli magához a hullát, míg koporsóstól le nem rántja magával a földre, az égő gyertyák egy pillanat alatt lángra lobantották mindent. — Mire behatottak a szerencsétlen asszony megmentésére, már csak két megszenesedett holttestre akadtak.

— **A kulai iparos dalárda** szept. 8-án a Hokstok vendéglőben, Sárdy Ferenc ismert solista szíves vendégszereplésével, dal és táncjal egybekötött jótékony célú szüreti mulatságot rendez. Belépődíj személyenként 1 K. Kezdeté este 8 órakor. Szün-óra alatt egy élő malac kisorsolása. Egy sorsjegy 20 fillér. A jótékony célra szánt gyümölcsök szept. 8-án délig Krámer Márton dalárdai elnökhöz küldendők.

— **Ártézi kutunk** furása, melyben már 110 meternyire haladtak, a mult hét végén megakadt. A vállalkozónak csövek hiánya miatt kellett beszüntetnie a munkát.

— **Villamos színház Kulán.** Nagyszabású bioscop-színház nyílt meg tegnap este a Hokstok-féle Nemzeti Szálloda nagytermében. A pénteken este bemutatott mozgó fényképekkel Ritter Péter, a vállalat tulajdonosa egyszerre meghódította a közönséget. Programja változatos, gazdag, érdekes és tanulságos, képei pedig tiszták s minden képzelmet felülmuló színezetűek. A vállalat saját villamvilágítással rendelkezik, a nézőtér praktikusán van berendezve és uinden harmadnap új képsorozatot mutat be. A rendkívül érdekes látványosságot, mely csak rövid ideig marad községünkben, ajánljuk a közönség figyelmébe és pártfogásába.

— **Az ujverbászi államilag** segélyezett községi gimnáziumban f. hó 3-ig összesen 291 tanuló iratkozott be, és pedig az I. A. I. B. osztályba 110, a II. osztályba 64, a III. osztályba 57, a IV. osztályba 33, az V. osztályba 28 tanuló.

— **Ujvidék tisztújítása.** Ujvidék város tisztikarának mandátuma szeptemberben lejárván, Balla főispán a tisztújító közgyűlést szeptember 9-ére tűzte ki. Választás csupán a polgármesteri állásban lesz, melyre egyedüli komoly jelölt Demetrovits Vladimír főkapitány.

— **Polgári iskola Topolyán.** A közoktatásügyi m. kir. minister elhatározta, hogy az 1909. tanévben Topolyán polgári fiú iskolát állít fel és az előmunkálatok végzésével Faragó János kir. tanfelügyelőt bízta meg. Hogy a minister ezen elhatározása mily horderővel bír Topolya községének és nagy környékének nevelés ügyére, feleslegesnek tartjuk fejtegetni.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi m. kir. minister Melha Tibor ujvidéki városi mérnököt a budapesti balpárti üzletvezetőség építészeti osztályához mérnökké nevezte ki.

— **Tanítók kinevezése.** A vallás- és közoktatásügyi minister Sándor József okleveles tanítót a bácskerteszturi és Zacher Hermin okleveles tanítónőt az ósövei állami népiskolához rendes tanítókká nevezte ki.

— **A honvédség köréből.** A honvédelmi minister rendelete folytán Kriszhaber Gyula dr. szabadkai 6. honvédgyalozredbeli tartalékos hadnagy saját kérelmére a honvédség kötelékéből elbocsájtott.

— **Szerkesztőváltozás.** Dr. Lusztig Nándor, az Ujvidéken megjelenő Határőr eddigi felelős szerkesztője megvált a lap költelékétől és helyette Pap Sándor lett a lap felelős szerkesztője.

— **Tüzoltó mulatság Kishegyesen.** A kishegyesi önkéntes tüzoltó egyesület a topolyai önkéntes tüzoltó egyesület közreműködésével f. é. szept. 8-án (Kisasszony napján) a kishegyesi kisállomásnál gyakorlatot tart. Ezt követőleg táncmulatság lesz, amelyre a beléptidij személyenként 1 korona.

— **Nem lesz ellenőrző szemle.** A hadügyminister rendeletet adott ki, mely szerint az idej ellenőrző szemlék elmaradnak. Ellenben elrendelte a hadügyminister, hogy tartósan szabadságot, vagy a szolgálatból és fegyvergyakorlatról elbocsátott legénységet különös gonddal oktassák ki jelentkezési köteleességeikről. A tiszt ellenőrző szemlék azonban az idén is a rendelet szerint a szokott módon megtartandók.

— **A kishegyesi ifjuság** szeptember 6-án Rácz Boldizsár vendéglőjében, táncmulatsággal egybekötött, zártkörű szüreti mulatságot rendez. Beléptidij személyenként 80 f. családjegy 2 K. A tiszta jövedelem jótékony célra fordítatik. Kezdeté este 8 órakor.

— **Adós fizess!** Bizonyára tisztos névsor telnek ki azokból, akik erre a névre hallgatnak s ha valakinek eszébe jutna az adósok népszámlálását elrendelni, bizonyára száz ember közül kilencvenkilenc adós volna s a századik lenne a hitelező. De van is mostanában ilyen adós népszámlálás féle folyamatba. Ugyanis az új végrehajtási törvény életbeléptetése után nem lehet majd a kereskedőknek egykönnyen hitelezni s ha az eddigi adósaik névsorát a törvény életbeléptését követő harminc napon belül be nem jelentik a járásbírósnál, akkor követelésük veszélyeztetve van, mert ezekkel szemben már csak az új törvény szerint fordulhatnak. Jó lesz tehát, ha az adósok bemennek a kereskedőkhöz s beszélnek velük, tartozásaikra fizetést eszközölnek s így elkerülik a felesleges figyelmeztetéseket s azt a kellemetlenkedést, mely az adósok névsorának a bíróságnál való bejelentésével jár.

— **Az anyák figyelmébe!** A drága városi tej, akármilyen hatósági ellenőrzés alatt áll is, ritkán ment a bakteriumoktól, sajnos, elég gyakran hamisított és különösen csecsemők számára nem elég egyforma. Mi az anyának kötelessége, aki bár mely okból gyermekét nem szoptathatja? Keressen egy olyan tejes táplálékot, mely a csecsemőgyermek táplálásához szükséges alkotórészeket tartalmazza. Ennek a mindenesetre nehezen teljesíthető követelménynek tökéletesen megfelel a Nestlé gyermeklisztje, mert abszolút csirmentes, teljes alpesi tejet elegendő mennyiségben tartalmaz és elkészítéséhez nem kell más, mint víz. Egy, legalább is 25 adagot tartalmazó doboz ára 180 K. Kapható minden gyógyszerárban. Dr. A. S.

— **Kié az 1000 korona?** Mihajlovits Vászó óverbászi parasztember osztályosorsjegyet vásárolt Kunetz Mór szabadkai főelárusítónál. A sorsjegy a mult sorsolás hatodik osztályánál a legkisebb nyereményrel huzatott ki. Kunetz — mint ilyen esetben szokás — nem küldte el Mihajlovitsnak a nyereséget, hanem ennek fejében egy újabb sorsjegyet. — Az ujsorsjegyetkísérő levélben nem volt benne az a kikötés, hogy amennyiben Mihajlovits nem tartaná meg az új sorsjegyet, hanem pénzt akar, úgy azt küldje vissza. Mihajlovits tehát nem sietett a visszaküldéssel s csak akkor küldötte vissza a régi sorsjegyet, mikor a Kunetz-bank már az újat követelte. Az új sorsjegy időközben ugyanis 10000 K-ás főnyereménnyel kihuzatott. Mihajlovits a bank sürgetésére azt felelte, hogy megtartja az új sorsjegyet, majd amikor értesült arról, hogy az új sorsjegy 10000 K-át nyert, követelte az ő nyolcad sorsjegyére eső 1000 K-t. A bank az 1000 K fizetését megtagadta, mert a sorsjegy még nem volt kifizetve. Mihajlovits ennél fogva beperelte a Kunetz bankot. Október 3-án a bíróság fogja tehát eldönteni, kit illet az 1000 korona.

— **Női élet.** A magyar írónők legsajátabb, külön organuma gyanánt új szépirodalmi és társadalmi hetilap indul meg a fővárosban „Női Élet” cím alatt. Az új lap a maga nemében még a külföldön is egyedül fog állni, amennyiben nemcsak szellemi vezetését irányítják a nők: Alba Nevis, R. Beck Blanka és Csicserei Orosz Adrienne, hanem minden sorát nőírók írják, akik közül Abrányiné, Katona Klementin, Adam Éva, Alibis Katalin, Alexander Erzsé, B. Büttner Julia, B. Zalay Mária, Gastelli Erna, Czöbel Minka, De Gerando Antonina, Ego (Dr. Rózsavölgyiné), F. Katka Margit, Faylné Hentaller Mária, Gajári Böske, Gáspárné David Margit, Geöcze Sarolta, Gineverné, Györi Iona, H. Szederkényi Aniko, H. magyari Kossá Izabella, Halmi Piroksa, Harasztiné, Récsi Jolan, Holló Sarika, Horváth Böske, Huszár Lollu, Isák Mártha, Janda Matild, Jaszai Mari, Jögrné, Draskóczy Iona, Kántor Irma, Kordina Lilly, Kövér Ilma, Krüszelyi Erzsike, L. Adi Mariska, Lengyel Gizella, M. Hrabovszky Julia, M. Korniss Aranka, Miklós Jutka, Mokné Fereghy Gizella, O'Donnell Henrikné grótnő, Ritoók Emma, Szendéné Dárdai Olga, Szerelmehegyiné Móczár Jolan, Szikra (Gróti Teleki Sárdorné), Tornav Cecil, Tutsekne Beckett Lilly, Ujtalussy Amadil, Vécseyne Jankovits Lujza, Wettsteinné, Szluha Margit, Zemplény P. Gyuláné, Yvette (Bubics Józsefné) és még igen sokan a legjobbak tömörültek az új lap köré. A „Női Élet” elsősorban a modern nőkérdés nálunk is mind aktuálisabbá váló problémáit fogja hasábjain, megvitatni, az erre legilletékesebb tényezők — a magyar írónők — közreműködésével, de ezenkívül a szépirodalmi, gazdasági és háztartási, irodalmi és művészeti, általában minden olyan területre ki fogja terjeszteni figyelmét, mely a modern nő életével s így a műveltebb magyar családok gondolkodásával valami vonatkozásban van. Az érdekes új hetilap, mely kepeken is boldog mutatót úgy a magyar mind a külföldi női élet kimagaslóbb egyéniségeit és eseményeit, október havában indul meg, amikor mutatószámot az érdeklődőknek készséggel küld a kiadóhivatal: IX., Angyalutca 15.

— **Nagy szüret — kis borárok.** Évtizedek óta nem volt olyan szüret Magyarországon, mint aminő az idén kínálkozik. Tavaly 3 és fél millió hektoliter termett, az idej termést 7 millióra becsülik. Ezzel a bő áldással szemben állanak az előre látható olcsó borárok, melyek különösen a hordóval nem rendelkező termelőket fogják sújtani.

— **Elegáns kivitelű, divatos és tartós** cipőkből legolcsóbb beszerzési forrás, női chewro K 6-60-tól és feljebb, férfi chewro és box K 7-20-tól és feljebb Kardos J-nél Kulán.

— Felhívás. Azon társadalmi bajok közül, melyek hazánk kulturáját, népünk egészségét és anyagi jólétét veszélyeztetik, első sorban áll az alkoholizmus és így mindenkinek, kinek hazánk kulturája és a nép jóléte szíven fekszik, kötelessége az ezen népellenség ellen indítandó küzdelemben részt venni. A magyar társadalom is kezdi belátni, hogy az alkoholelles küzdelem nem egyes idealista rajongók utópiája, hanem egy fontos és nagy jelentőségű szociálhigiénikus probléma, melynek megoldásában részt venni egyaránt kötelessége az államhatalomnak és a társadalomnak. Mutatja ezt tisztán az az érdeklődés, mely néhány év óta az alkoholkérdés tudományos oldala iránt mind szélesebb körökben észlelhető. Hogy ezen érdeklődést kielégítse az Általános Közjótékonyági Egyesület alkohol-bizottsága, elhatározta, hogy t. évi okt. 5-én, 6-án és 27-én a fővárosban tudományos alkohol ellenes tanfolyamot létesít, melyre az érdeklődőket ezennel meghívja. A tanfolyam munkarendje a következő: Okt. 5-én: d. u. 6 óra, Dr. Entz Géza egyetemi tanár: Az alkoholkérdés biológiai szempontból. D. u. 7 óra, Dr. Korányi Sándor tanár: Az alkohol, mint kórokozó. Okt. 6-án: d. u. 6 óra, Dr. Stein Fülöp: Alkohol és agyműködés. D. u. 7 óra, Dr. Baumgartner Izidor koronagyógyász-helyettes: Alkohol és bűntettek. Okt. 27-én: d. u. 6 óra, Rosenberg Augusztina tanár: Alkohol és iskola. D. u. 7 óra, Giesswein Sándor országgy. képviselő: Az alkoholkérdés szociálpolitikai jelentősége. Az előadások a Társadalmi Múzeum előadási termében (IV. Mária Valéria utca 12) tartatnak meg. A tanfolyamon való részvételi díj 3 K. Közhasznú és kulturegyesületek, valamint a munkásegysületek hivatalos kiküldöttjei, továbbá tanárok, tanítók és főiskolai hallgatók, kellő igazolás mellett, ingyen jegyben részesülnek. Felhívjuk mindazokat, kik hivatalos állásuk, vagy társadalmi működésükkel fogva a közegészségre, a népművelésre és a népművelődésre befolyással bírnak, hogy ezen tanfolyamon minél nagyobb számban vegyenek részt. A tanfolyamban résztvevők részére, jelentkezésük és a részvételi díj beküldése esetén, mérsékelt vasuti jegyet eszközölünk ki. Jelentkezések az Általános Közjótékonyági Egyesület titkárához Dr. Lányi Márton urhoz (VI. Eötvös-utca 8.) intézendők. A tanfolyamot előkészítő bizottság nevében: gr. Csáky Albinné elnök. Lukács György alelnök.

Eljegyzési -
Lakodalmi -
Damast -
Eolienne -

Selyem

és „Henneberg“ selyem 75 kr-tól feljebb, bérmentve és vámmentesen. Minta postafordultával. Megrendelések bármely nyelven intézendők: an Seidenfabrikt. Henneberg in Zürich.

Szülőföldisme.

Első oktatás a földrajzban. Bács-Bodrog vármegye leírása, az új helynevek betűsoros jegyzékével.

Kapható Csajági Bernát tanítónál Kulán
Ára kötve 50 fillér

Tanítóknak nagy engedmény

Az iskolák megnyitásával ajánlok a legfelsőbb tanhatósági minták szerinti felvételi-, előmeneteli- és mulasztási-napló nyomtatványokat

valamint Dr. Hoffman-féle a tanítási eredményről szóló és más kitalaku minta szerinti naplót

Berkovits Márk villam-üzemű könyvnyomdája, Kula

Gabona árak: Budapesten:		
Buza októberre	—	11.25
Zab	—	8.06
Tengeri 1909 májusra	—	7.30
Kulán:		
Buza	—	10.50
Zab	—	7.20

Kitűnő minőségű új
fehér és rózsaburgonyát
szállít, bármely bácskai vasút-állomásra

ZUCKER ADOLF, KULA.

Rózsaburgonya metermázsája K 8.—
Fehér „ „ K 7.—

Minden metermázsára 2 kor. foglaló küldendő be az eladó címére vagy a „Kulai takarékos és hitelintézet rt.“ címére

A legkapósabb politikai napilap AZ UJSÁG

FŐMUNKATÁRSÁK: HERCZEG FERENCZ, KENEDI GÉZA, KÖBOR TAMÁS, KOZMA ANDOR, MIKSZÁTH KÁLMÁN

FELELŐS SZERKESZTŐ GAJÁRI ÖDÖN
TÁRSZERKESZTŐ DR. ÁGAI BÉLA

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: 1 évre 28 K, félévre 14 K
Negyedévre 7 K, Egy hónapra 2.40 K

Hetenként asszony és gyermek melléklet.

Megrendelőkim:

AZ UJSÁG kiadóhivatala, Budapest, Rákóczi-ut 54.

AZ UJSÁG olvasóterme a vidékről a fővárosba érkező előfizetőink rendelkezésére áll.

HÁZ-ELADÁS.

Árpad-utca 142 sz. a. házamat gyümölcsös és szőlőkerttel, jutányos ár mellett eladom.

3 Milutinovits Bosko, Kula

Kulán, Árpád-uton levő

néhai Löwenberger hagyatékához tartozó ház hosszabb időre bérbé adandó, esetleg örök áron eladó. Bővebb értesítést ad Löwy Adolf

1-3 Kula

Legjobb acélöntvényeket és lágyöntvényeket szállít gyorsan és olesón

GUGLER és FORRAY
BUDAPEST, V. Váci-ut 162.

1-3

Az őszi és téli idény ujdonságai!

Megérkeztek a valódi és szebbnél-szebb angol szövetek, és dús választékban hazai ujdonságok. Öltönyök, felöltők, téli kabátok a legújabb divatlap szerint készülnek. Gyönyörű mintájú selyem és szövetmellényekből nagy választék. Kérem a t. urakat, hogy az őszi és téli idényre szükséges öltönyöket, felöltőket és télikabátokat már most megrendelni sziveskedjenek, továbbá kérem mindazon t. urakat, akik még eddig nem nálam rendeltek öltönyöket, tegyenek egy próbarendelést.

PONGRÁCZ A. SÁNDOR, URI-SZABÓ
Kulán (a Ferenc-József-téri bérpalotában)

Egy cement-lap prés

betegség következtében eladó. 2 hónapig használva. Közlebbi felvilágosítást ad ifj. Vigchert József, Kulán. 2-10

216/1908.

Pályázati hirdetmény.

Zsablya községben üresedésben levő és 1000 K fizetéssel javadalmazott községi II. irnoki állásra kiírt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhívom az ezt elnyerni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelv birását igazoló pályázati kérvényüket f. é. október 20-ig annál is inkább nyújtsák be hivatalomhoz mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem.

Zsablya, 1908 aug. 28.

Dr. Széchenyi Tamás

1-3 főszolgabíró

IFJ. KOVÁCS SÁNDOR, KULÁN

Ajánl jó, tartós és formás (hazai gyártmányú) Kobra-cipőket (A világ minden tájékán horjáják) Továbbá ajánl férficipőkben elsőrangú minőségben világhírű AMERIKAI cipőket amelyekben a tyúkszemek teljesen elmúlnak

1541/1908.

Pályázati hirdetmény.

Lemondásfolytán Zsablyaközségben megüresedett és évi 1000 K fizetéssel javadalmazott községi I. irnoki állásra kiírt pályázat eredménytelen maradván, arra újból pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik a fenti állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelendő és a szerb nyelvnek birását igazoló kérvényeket hozzám f. é. október 20-ig annál is inkább nyújtsák be, mert az azontul beérkezőket figyelembe nem veszem. A választás iránt utóbb fogok intézkedni.

Zsablya, 1908 aug. 28.

Dr. Széchenyi Tamás

1-3 főszolgabíró

2289 908

Pályázati hirdetmény

Kiszács községben üresedésben levő községi jegyzői állásra pályázatot hirdetek és felhívom pályázni szándékozókat, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. é. szept. 10-ig nyújtsák be. A betöltendő állás javadalmazása következőleg van megállapítva:

1. Kézpénzfizetés 1200 K.
2. Szabadlakás 657 ölnyi belsőséggel.
3. 5 hold 144 ölnyi szántóföld haszonélvezete az utánna járó állami adó terhével.
4. 20 m² kemény tűzifa hazaszállítva.
5. A házi szükséglet ingyenes örletése és 4 mértföldnyi távolságban 24 ingyenes fuvar.
6. Állami kiegészítés: évi 138 K.

Ujvidék, 1908 aug. 21.

2 Nikolics, főszolgabíró

lkt. 2600 1908 tk.

Hirdetmény.

A kulai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közlé tétetik: miszerint a zombor—öbencei h. érd. vasút számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínerre a következő határnapok tüzetnek ki úgy mint:

- Cservenka községre nézve 1908 szept. 24-én d.e. 9 óra: Cservenka állomásra;
- Kula községre nézve 1908 szept. 25-én d.e. 8 1/2 óra: Kula állomásra;
- Ujverbász és Överbász községre nézve 1908 szept. 26-án d.e. 8 1/2 óra: Ujverbász állomásra.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netaláni észrevételeik a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett terfogat, úgy a feljegyzett szolgálak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek. Együttal felhivatnak mindazok, akik a fennebbi határokon a fenti helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármilyen cím alatt igényt tartanak; ezeket 1908 évi szeptember 23-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, mint-hogy a később jelentkezők, észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, akinek nevére és amely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kula, 1908 aug. 13.

Lederer Gusztáv
kir. illetéktáblabíró

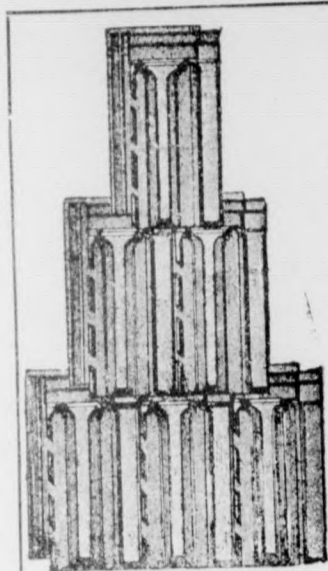
2-3

Legjobb a Resicai ekék, Losonci vetőgépek és Kalmár-féle Rosták!

Kivánatra szívesen küld Árjegyzéket

A m. kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége,

BUDAPEST, V. Váci-körút 32.

Nagykikindai gyártmány
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-
cserép 272. sz.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szakmában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-FÉLE TÉGLAGYÁRAK

NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN

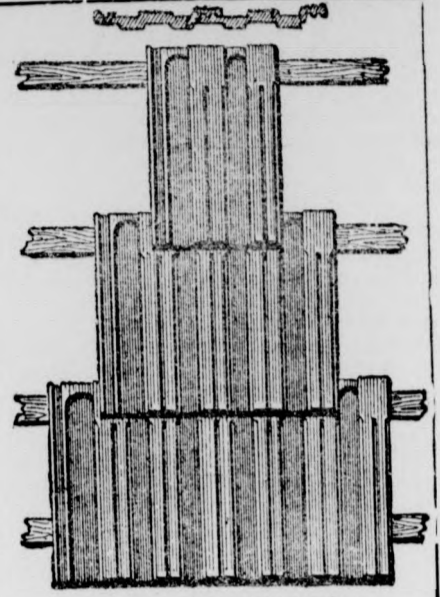
Alapított 1864. — Legelőkelőbb referenciák — Alapított 1864

50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserépekből

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő-cserépek
Legolcsóbb, legszebb tetőzet!

Zsombolyai gyártmány
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 233. sz.

Képes árjegyzék és minták kivánatra ingyen és bérmentve

LEGJOBB KEZ- ES ARCZBOR-FINOMÍTÓ

a LEHRER-féle

„Erzsébet-erém“

mely a bőrt 2-3 szori bekenés után bársony simává és üdévé teszi. Nem zsíros, ennél fogva nappal is használható. Pörsenések, bőrkütsékek ellen kitűnő hatással alkalmazható. Használata utasítás minden dobozban. Egy doboz ára 1 K, 6 doboz rendelésnél bérmentesítés.

Kapható

9-10

Lehrer Alfréd gyógyszerárában,
a vásárhoz vezető úton KULA (Bácska)

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget,
hogy Kulán

vegyészeti ruha tisztító intézetet

rendeztem be úgy női- mint férfi-ruhákra,
bármily zsírfoltosak vagy peccétesek legyenek azok, valamint csipke- vagy szövetfüggönyöket, szőnyeget tisztítok és festek
olcsó ár mellett.

A n. é. közönség pártfogását kérve, vagyok
tisztelettel

3-20

Kleiner József kelme- és selyem-festő, vegy-
tisztító Kula, Kossuth Lajos utca

A mosás akár a tánc,
Fáradtságba nem kerül,
Schicht szappant ha használsz,
Még szived is örül.

Schicht szarvasszappana
csodálatos, hathatós tisztítóerejét
sajátságos előállításának és a leg-
jobb nyersanyagok leg gondosabb
kiválasztásának köszöni.

Schicht szarvasszappana
kíméli a kezeket és a fehérneműt!
Megtakarít fáradságot és vesződséget
kíméli ennélfogva az egészséget!
Megtakarít pénzt, időt és munkát!
Tisztasága 30.000 koronával
szavatoltatik.

491 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi
LX. tc. 102. §-a értelmében ezennel közhírré
teszem, hogy a kulai kir. jbiróság 1908. évi
V 327/2 sz. végzése következtében Lederer
Leo javára Krámer József ellen 424-80 K
s jár. erejéig fogantatott biztosítási kie-
légítési végrehajtás útján lefoglalt és 1040
K-ra becsült: 2 ló, 2 tehén, és egy kocsiból
álló ingóságokat nyilvános árverésen eladom.

Mely árverésnek a kulai kir. jbiróság 1908
évi V 327/2 számú végzése folytán Ujverbá-
szon vhtást szenvedett lakásán leendő esz-
közlésére 1908. szept. 12-én d. u. 2 óráját
határidőül kitűzöm és ahhoz a venni szán-
deközőket oly megjegyzéssel hívom meg,
hogy az érintett ingóságokat az 1881. évi
LX. tc. 107. és 108. §-a értelmében kész-
pénztizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek
becsáron alul is eladom.

A végr. törv. 111. §-a értelmében mind-
azokat, akik az elárverezendő ingóságok vét-
telárából a végrehajtató követelését megelőző
kielégítéshez tartanak jogot, amennyiben az,
hogy részükre a foglalás korában eszközöl-
tetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik,
felhívom, hogy elsőbbségi igényüket a fog-
lalás megkezdéseig nálam írásban, vagy
szóval jelentsék be.

Kula, 1908. augusztus 30.

Kanyó, kir. bir. v. hajtó.

2422 sz. bv. 1908.

Arverési hirdetményi kivonat.

A kulai kir. jbiróság mint tkvi hatóság köz-
hírré teszi, hogy özv. Krieger Erilia magán-
zónó cserenkai lakos végrehajtónak Die-
ner Ferenc, ugys mint kiskoru Diener
Béla és Irma törv. képviselője cserenkai
lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 K
tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási
ügyében a zombori kir. törvszék a kulai kir.
jbiróság területén levő a cserenkai 2162 sz.
betétben A+ 1 sorsz. a. felvett 538 1 hrsz.
466 □-öl területű 726 öisz. ház és udvar
3440 K-ban megállapított kikiáltási árban
a végrehajtási árverést elrendelte, és hogy
a fenebb megjelölt ingatlan 1908. október
5-én d. u. 3 órakor Cserenka község-
házánál megtartandó nyilvános árverésen a
megállapított kikiáltási áron alul eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az in-
gatlan becsárának 10 % -át vagyis 344
koronát készpénzben, avagy az 1881. LX.
t. cz. 42 §-ban jelzett árfolyammal szá-
mitott és az 1881. nov. 1. 3333 sz. a. kelt
igazságügyministeri rendelet 8 §-ban kijelölt
óvadékképes értékpapírban a kikiáltott kezé-
hez letenni, avagy az 1881 LX tc 170 § értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elis-
mervényt átszolgáltatni.

Kulán, a kir. jbiróság mint tkvi hatóságnál
1908. július 25.

LEDERER kir. ítélőtáblabíró

Schmidt Ferencz
szabó - Kulán
(Ferenc József-tér)

készíti a legdivato-
sabb öltönyöket
a legolcsóbb árban

Könyvek

bekötésére
legalkalmasabb a
nyári időszak.

Ilyenkor olcsóbban
dolgozik

Berkovits könyv-
kötészete, Kulán

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68,

által a legújabb és legelőkelőbb áruk mellett ajánlatosak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakezelőzők, járgány-cséplőgépek, kéreke cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyűjtők, boronák, sorvetőgépek, Planet jr.
kapálók, szecskavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, dárálóok, őrlőmalmok, egyetemes
szél-ekék, 2- és 3-vasú ekék, és minden
egyéb gazdasági gép.

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos, villamos üzemű könyvnyomdájában, Kulán